

Mfv.I.10.418/2015/5.

A Kúria a dr. Radnay Márta ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Szakály Noémi bíró által képviselt alperes ellen felmentés jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 2.M.364/2013. szám alatt megindított és másodfokon a Balassagyarmati Törvényszék 2.Mf.20.030/2015/7. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Balassagyarmati Törvényszék 2.Mf.20.030/2015/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 536.700 (ötszázharminchatezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes 2006. június 6-ától állt az alperes, illetve jogelődje alkalmazásában a Pénzügyi Főosztály tisztviselőjeként. Szervezeti változás folytán a főosztály megszűnésére tekintettel 2012. október 16-ától beosztási helye a Gazdálkodási Főosztály Ellátási és Üzemeltetési Osztálya lett. A munkavégzését M.H.I. pénzügyi osztályvezetőként ténylegesen 2012. október 15-éig felügyelte, majd 2012. december 31-éig R.E. osztályvezető-helyettes felügyelete alá tartozott a felperes projektekkal kapcsolatos munkája. 2012. december 5-étől Sz.ZS. főosztályvezető-helyettes volt a felperes közvetlen felettese, 2012. október 5-étől pedig a gazdálkodási főosztályvezető K.V..

A felperes munkájának értékelésére 2009. december 10-én került sor. Ennek eredményeként a tevékenység ellátására alkalmasnak minősítették, bár rögzítésre került, hogy a szakmai ismerete és jártassága átlagos, pontossága és szorgalma nem megfelelő, írásbeli kifejezőképessége átlagos, csakúgy, mint a szóbeli kifejezőképessége.

Ezen értékelésben foglaltakat a felperes tudomásul vette, bíróság előtt nem támadta.

G.E. és J.SZ.É. könyvelők jelzése alapján - miszerint a felperes

elmaradása miatt az egymásra épülő feladatokat nem tudják teljesíteni - K.V. javaslatot tett az elnökénél a felperes soron kívüli értékelésére, amelyet ő 2013. március 20-án elrendelt az 1997. évi LXVIII. tv. (Iasz) 54. §-ának (2) bekezdése alapján.

Az értékelés ismertetésére 2013. április 24-én került sor, amelyet K.V. főosztályvezető végzett. Eszerint a felperes szakmai ismerete és jártassága átlagos, pontossága, szorgalma, írásbeli, valamint szóbeli kifejezőképessége nem megfelelő.

A felperes az értékelés ismertetésekor akként nyilatkozott, hogy azzal nem ért egyet, és arra észrevételt kíván tenni. Kifogásolta a minősítéseket, továbbá az értékelés írásbeli indokolásában foglaltak megalapozottságát.

2013. június 17-én az elnöke a felperes 2013. április 24-én ismertetett soron kívüli írásbeli értékelését érdemi vizsgálat nélkül visszavonta. Ezzel egyidejűleg a felperes munkaköri alkalmasságának soron kívüli írásbeli értékelését ismételten elrendelte, amelyet újból K.V. végzett.

A 2013. július 12-én ismertetett értékelés a visszavont értékeléssel megegyezően a felperes szakmai ismeretét és jártasságát átlagosnak, pontosságát, szorgalmát, írásbeli és szóbeli kifejezőképességét nem megfelelőnek minősítette, összegző megállapításként „nem megfelelő” jelzővel illette.

Az elnök a felperes szolgálati viszonyát az Iasz. 19. § (1) bekezdés c) pontja alapján - a 22. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakra figyelemmel - 2013. augusztus 19-ei hatállyal felmentéssel megszüntette. Eszerint a felperes A-nál fennálló igazságügyi szolgálati jogviszonya felmentéssel történő megszüntetésének okait az Iasz. 23. § (2) bekezdésére figyelemmel a 2013. július 12-én ismertették, és a részére átadott értékelési lap és mellékletei, valamint az ahhoz csatolt - külön okiratba foglalt - írásbeli indokolás tartalmazza. Az értékelés összegző megállapítása „nem megfelelő”, az értékelés írásbeli indokolása a munkakörének ellátására való alkalmatlanság tényét tartalmazza. Az elnök hivatkozott az Iasz. 22. § (1) bekezdés b) pontjára, amely szerint az igazságügyi alkalmazott szolgálati viszonya felmentéssel akkor szüntethető meg, ha a munkakörének ellátására alkalmatlan.

A felperes a keresetében a munkáltatói intézkedés jogellenességének megállapítását, és az ahhoz fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte.

A Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.364/2013/27. számú ítéletével a keresetet elutasította, és a felperest perköltség, valamint illeték és tanúdíj megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt az Iasz. 52., 53., 54. §-ára, valamint a 19. §, 22. § és 23. §-ban rögzítettekre.

A felperes két fő indok miatt támadta az értékelés és az azon alapuló felmentés valóságát és okszerűségét. Egyrészt a helyettesítés tényére utalt, mely okból álláspontja szerint a munkakörére való alkalmatlanságot nem lehet megállapítani, másrészt a nagy túlterheltségre hivatkozott, miután R. feladatainak nagy részét is neki kellett elvégeznie helyettesítés címén.

A bíróság szerint a munkakör nem a konkrét munkaköri leírásban foglalt feladatokat jelenti. A felperes pénzügyi ügyintézőként dolgozott az alperesnél, R. munkakörének a felperes részére átadott feladatai pedig szintén pénzügyi, illetve azzal összefüggő feladatok voltak. Maga a munkaköri leírás is tartalmazza, hogy csak a rendszeresen visszatérő, alapvető feladatokat foglalja ez magában, ezen kívül a felperesnek el kell látnia a munkakörhöz kapcsolódó eseti feladatokat, valamint azokat, amelyekkel a vezetők megbízták.

Az nem vitatott, hogy ezeket a feladatokat helyettesítés keretében végezte, azonban a felperesi állítással ellentétben az is a munkakörébe tartozó, azzal összefüggő tevékenységet jelentett. Ezért alaptalan a felperes arra hivatkozása, hogy a helyettesítés körében végzett munka folytán feltárt hiányosságok kapcsán a munkakörére való alkalmatlanság nem állapítható meg.

A meghallgatott tanúk vallomása egyezett a vonatkozásban, hogy nemcsak a felperes volt túlterhelt, hanem a teljes pénzügyi osztály. Mindenkinek sok volt a munkája, és általános volt a túlórázás. Önmagában az, hogy a felperes meddig volt a munkahelyén, nem igazolja, miszerint a napi munkaidőt hatékonyan kitöltötte.

A felperes a 2009. évre vonatkozóan - miután akkor még az értékelés részletes írásbeli indokolása nem volt előírás - az értékelési lap megállapításai alapjául szolgáló tényeket, indokokat a bíróság nem tudta vizsgálni. A 2009. évben végzett értékelés a szorgalom, pontosság, önállóság, és munkavégzési hatékonyság tekintetében nem megfelelőnek minősítette a felperes munkáját. Az azt készítő, azóta „leváltott” M.H.I. főosztályvezető ugyan azt nyilatkozta a tárgyaláson, hogy ez csak figyelmeztető jellegű értékelés volt, ennek valóságtartalmát a bíróság utólag írásbeli indokolás hiányában ellenőrizni nem tudta.

Az értékelés indokolása szerint a felperes munkavégzésével a fő problémák 2012. novemberétől kezdődtek, így mivel M.H.I.-nak 2012. október 15-éig, R.E.-nak is csak 2012. decemberéig volt rálátása a felperes munkavégzésére, a felperes 2012. novemberét követő,

illetve 2013. évben végzett munkája színvonaláról, hatékonyságáról nem volt ismeretük. A vizsgált időszakban kizárólag K.V. és Sz.ZS. tudta értékelni a felperes munkavégzését. Így nem volt megalapozott azon álláspontja, hogy ezen személyek vallomásait ki kell rekeszteni a tényállás megállapítása, illetve a bizonyítékok mérlegelése során.

A felperes a szakmai ismeret és jártasság körében vitatta azon írásbeli indokolásban foglalt megállapítást, hogy nem követte a jogszabályi változásokat, nem volt igénye az önképzésre. Ezen megállapítás valóságát azonban nem tudta alátámasztani. K.V. tanúvallomása szerint a felperes egyszer sem jelentkezett képzésre. M.H.I. a tanúvallomásában ugyan akként nyilatkozott, hogy egy alkalommal valóban nem mehetett el a felperes, ez azonban nem vonja kétségbe a K.V. által elmondottakat a 2012. október 15. utáni időszak tekintetében.

A felperes kifogásolta azt a megállapítást, hogy nem volt tisztában a munkaköri leírásában foglalt feladatok tartalmával, ezért nem tudta azokat végrehajtani.

A pontosság vonatkozásában a felperes egyetlen megállapítást tett, amely szerint valótlan, hogy nem tudja a munkáját önállóan, határidőre teljesíteni. Azt kifogásolta, hogy a helyettesítés mellett a leterheltsége olyan mértékű volt, amely lehetetlenné tette a hibátlan munkavégzést. E körben az írásbeli indokolás mellékleteként csatolt iratokból megállapítható, hogy a felperes elmaradásban volt a munkájával, M.H.I. fel is hívta erre a figyelmét.

A felperes pontatlanságát a melléklet támasztotta alá. Annak a minősítés szempontjából nincs jelentősége, hogy az Adóhivatal, az Állami Számvevőszék, illetve a belső ellenőrzés kifogásolta-e a munkavégzését.

Önmagában az a tény, hogy a felperes túlmunkát végzett, nem cáfolja a szorgalom tekintetében tett alperesi megállapítást. A kért beszámoló készítésének elmaradása folytán nem tudta a munkáltató ellenőrizni, hogy ténylegesen mennyi és milyen munkát végzett a napi munkaidőben a felperes.

Az írásbeli kifejezőkészség vonatkozásában tett megállapítások is helytállóak voltak. Az írásbeli munkáját illetően hiányoztak az információk, és az igazoló jelentésekben sincs benne, hogy mi okozta a feladat elmaradását, milyen intézkedéseket tett a hiányosságok megszüntetésére.

Bizonyított volt, hogy az elmaradásokra figyelmeztetést a felperes rossz néven vette, amelyet a becsatolt melléklet második oldala

igazol.

A felperes azon alperesi megállapítást nem cáfolta, hogy a juttatás visszavonásáról szóló okirat átvételét követően tisztviselőhöz méltatlan módon távozott az irodából, bevágta az ajtót, hangoskodott. Azzal kapcsolatban, hogy a rosszulléte és eltávozása során a feletteseit nem tájékoztatta, arra hivatkozott, hogy csak az egyik kolléganője volt számára elérhető. Az alperesi indokolás szerint azonban erről a munkáltatót később sem tájékoztatta, indulatos viselkedése, a visszajelzések hiánya alapján pedig megalapozott volt az alperes véleménye, miszerint a szóbeli kommunikáció nem működött megfelelően a felperes részéről.

A munkáltató feladata és joga, hogy a mulasztásokat, hibákat milyen súlyúnak értékeli, neki van arra rálátása, hogy ezek milyen kockázatot jelentenek a munkáltató feladatellátása során.

Az írásbeli indokolásban szereplő megállapítások és azok alátámasztására szolgáló dokumentumok alapján állapította meg a bíróság, hogy a feltárt hiányokat, hibákat a munkáltató okszerűen értékelte, amelyből következtetni lehetett a felperes munkaköre ellátására való alkalmatlanságára.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Balassagyarmati Törvényszék 2.M.20.030/2015/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és a felperest perköltség és fellebbezési eljárási illeték viselésére kötelezte.

Ítéletének indokolása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az arra alapított döntése megfelel az alkalmazandó jogszabályi rendelkezéseknek, ezért azt a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján utalással a Pp. 254. §-ának (3) bekezdésére is helyes indokainál fogva hagyta helyben.

A felperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, a kereseti kérelmeinek megfelelő határozat meghozatalára irányult az alperes perköltség fizetésre kötelezése mellett.

A felülvizsgálati érvelés szerint a jogerős ítélet jogszabálysértő, a tényállást részben helytelenül állapította meg, és az abból levont jogi következtetése is téves, a bizonyítékok mérlegelése körében pedig kirívóan okszerűtlen.

A felperes változatlanul fenntartotta az első- és a másodfokú eljárásban tett nyilatkozatait, így különösen a 2014. január 16-ei keltű keresetpontosításban, a 2014. augusztus 25-ei keresetmódosításban, és a 2014. október 7-ei előkészítő iratban előadottakat.

A szakmai ismeret és jártasság vonatkozásában a munkáltató átlagosnak minősítette a felperest, azaz az e körben megjelölt indokok az alkalmatlanságát nem állítják, nem bizonyítják. Ettől függetlenül is valótlanok az értékelés azon megállapításai, miszerint a felperesnek nem volt igénye önképzésre, nem követte a jogszabályi változásokat, és nem volt tisztában a munkaköri kötelezettségeivel.

A jogszabályváltozás követése tekintetében az alperes egyetlen esetet említett az indokolásban, így e körben nem is kellett mással védekezni, mint cáfolni az áfa-bevallás kapcsán felvetett alperesi kifogást. A havi áfa-bevallás benyújtása a jogszabálykövetés hiányára nem alkalmas bizonyíték, hiszen a bevallás gyakoriságának változása nem a jogszabály módosulásából ered.

A perben egyértelműen bizonyításra került, hogy 2012. áprilisáig a munkakörét a munkahelyi vezetői megelégedettsége mellett látta el. Az sem vitás, hogy 2012. áprilisától az eredeti munkaköre mellett R. munkaköréből a projektelszámolásra vonatkozó feladatok is hozzá kerültek, amely a helyettesített munkavállaló napi 8 órát igénylő munkakörének kb. 80 %-át tette ki. Ezen tevékenységet az alperes által sem vitatottan, illetőleg a jogerős ítélet által is megállapítottan helyettesítés keretében végezte.

Az Iasz. 42. § (1) bekezdése értelmében a helyettesítés a képesítésnek megfelelő, de a munkakörbe nem tartozó munkavégzést jelent. R. feladatainak ellátására a felperes képesítése megvolt, és R. munkakörének megnevezése is pénzügyi ügyintéző volt, de a töretlen bírói gyakorlat szerint a munkakörön nem annak megnevezését, hanem a ténylegesen ellátandó munkafeladatokat kell érteni. Munkaviszony keretében pedig 2012. áprilisáig a felperes nem foglalkozott projektelszámolással, ilyen a munkaköri feladatait, kötelezettségeit nem képezte, ezt K.V. is a meghallgatása során elismerte.

Jogszabálysértő a jogerős ítélet azon megállapítása, hogy a helyettesített munkakörben végzett munka az eredeti munkakör értékelésére kihathat [Iasz. 42. § (1) bekezdés].

A felperes álláspontja szerint a hibátlan, hiánytalan, naprakész teljesítés akkor várható el a munkavállalótól, ha annak teljesíthetősége objektíve fennáll. Eredeti munkakörét hiánytalanul teljesítette, ezzel kapcsolatban az értékelés egyetlen mulasztást sem tudott felhozni, a helyettesítés keretében végzett egyes munkák azonban valóban hátrányt szenvedtek. Igazolást nyert, hogy az előforduló hibák, pontatlanságok oka a túlterheltség volt, amely a felperes önhibáján kívüli.

Nem vitás leterheltség mellett „álságos és rendeltetésellenes” azon munkáltatói magatartás, amely gyakorlatilag két munkakör párhuzamos ellátásakor egyáltalán felveti a szorgalom hiányát.

A felperes tanúkkal igazolta, hogy a munkáját a leterheltség miatt röviden, tömören, pontokba szedve, lényegre törően végezte, ez vonatkozott az osztályon belüli anyagok készítésére is.

Valótlan megállapítás és a munkakörre való alkalmatlanság igazolására sem szolgálhat, hogy az írásbeli munkája legtöbb esetben nem értékelhető, a külalak rendezetlen, áttekinthetetlen.

A perben a hét éven keresztül munkahelyi feletteseiként dolgozó tanúkkal igazolta a felperes, hogy a vezetőivel szembeni szóbeli kommunikáció megfelelő volt. Az alkalmatlanság megítélése nem szubjektív kategória, hanem valós tényeken és körülményeken alapuló objektív mérce szerint történhet. Az alkalmatlanság tehát nem az értékelő személyétől függ.

Az eljárásban meghallgatott M.H.I. 6 évig, R.E. 7 évig dolgozott együtt a felperessel, munkahelyi felettesei voltak. Mindketten úgy nyilatkoztak, hogy a felperes munkavégzése megfelelő volt. Ezzel szemben az értékelést készítő K.V., illetőleg a tanúként meghallgatott Sz.ZS. 3-4 hónap közös munka után ítélte meg a felperes munkáját.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

Ebben hivatkozott a Pp. 272. § (2) bekezdésében foglaltakra, és arra, hogy a felülvizsgálati kérelmet jogszabálysértésre lehet alapítani. Nem állapítható meg jogszabálysértés, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja.

A Kúria több határozatában kifejtette, hogy a felülvizsgálat során a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható, és kizárt a bizonyítás adatainak újabb egybevetése és értékelése.

Sem az első-, sem a másodfokú bíróság eljárása során nem történt anyagi jogi, illetve eljárásjogi szabálysértés, ezért erre a felperes felülvizsgálati kérelmében nem is hivatkozik. Jogszabály megjelölése nélkül azonban nincs helye felülvizsgálatnak.

A felperes felülvizsgálati kérelmében nevesített szempontok mindegyike - szakmai ismeret és jártasság, pontosság, szorgalom, írásbeli, szóbeli kifejezőkészség - vonatkozásában az alperes

bizonyította a tényállításait az eljárás során.

Hangsúlyozandó, hogy az Iasz. 52. és 53. §-a szerint az értékelés joga kizárólag a munkáltatót illeti meg, illetve az ő kötelessége, amelynek során meghatározza, hogy milyen elvárásokat támaszt a munkavállalójával szemben. A feltárt hibák, hiányosságok, mulasztások alapján pedig a munkáltató értékelési joga és kötelezettsége folytán a rendelkezésre álló adatok alapulvételével határozta meg a felperes munkaköre ellátására való alkalmatlanságát.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem megalapozott.

A Pp. 275. §-ának (2) bekezdése szerint a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül.

A Pp. 272. §-ának (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ebből következően csak a megsértett jogszabályhely pontos megjelölését tartalmazó, és jogi érveléssel alátámasztott felülvizsgálati kérelem bírálható el.

A felperes a beszerzett bizonyítékokból levont téves ítéleti következtetéseket állította, a Pp. 206. §-ának, illetve a 221. §-ának megjelölése hiányában azonban ezek nem voltak érdemi vizsgálat tárgyává tehetőek.

A felülvizsgálati kérelem önálló jogorvoslati kérelem, ezért kizárólag az abban konkrétan megjelöltek, és nem a korábbi beadványokban hivatkozottak értékelhetőek [Pp. 272. § (2) bekezdés].

A felülvizsgálati kérelemben pontosan megjelölt Iasz. 42. §-ának (1) bekezdése szerint az igazságügyi alkalmazott - kivételes esetben - a képesítésének megfelelő, de a munkakörébe nem tartozó munkavégzésre (helyettesítés), illetve más igazságügyi szervnél történő munkavégzésre (kirendelés) kötelezhető.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében ezen jogszabályra hivatkozással állított jogszabálysértést és előadta annak álláspontja szerinti helyes értelmezését. Ezzel összefüggésben azonban - a fentiekre is tekintettel - a jelen esetben kizárólag azt lehetett megállapítani, hogy a felperes képesítésének megfelelő

munkakörben látta el helyettesítőként a tevékenységét, amellyel a munkáltató nem sértett jogszabályt, és alappal várta el a megfelelő munkavégzést mindkét munkakörben.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

A felperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. § (1) bekezdésén alapul, míg az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján kell a felülvizsgálati eljárási illetéket viselnie.

Budapest, 2016. február 10.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

Nné

tisztviselő